

Inspraakreactie door: ir. P. Verhoeff Landschapsarchitect bnt (Stichting In Arcadië)

Inzake: de behandeling van het Ontwerp-Bestemmingsplan 'De Geesten te Oegstgeest' door de gemeenteraad van Oegstgeest

Datum: 11 november 2021

Inleiding

Stichting In Arcadië heeft in opdracht van Stichting behoud Wilhelminapark en Geesten, een tuinhistorisch onderzoek gedaan naar de aanleg van landgoed Endegeest te Oegstgeest. Daarbij is de ontwikkelingsgeschiedenis van de tuin en parkaanleg bestudeerd en de actuele situatie geanalyseerd. Het onderzoek toont aan dat de aanleg van Landgoed Endegeest een zeer bijzondere en belangrijke ontwikkelingsgeschiedenis heeft, die getuigt van Nederlandse buitenplaatsencultuur vanaf de 17^e eeuw tot op heden en dat het landgoed en de aanleg tevens getuigen van de geschiedenis van psychiatrische zorg in Nederland. Deze historische tuin- en parkaanleg is in de actuele situatie op hoofdlijnen goed herkenbaar en bewaard gebleven. Het landgoed is terecht op verschillende manieren beschermd: als directe omgeving van als 'Rijksmonument' beschermde panden, als 'Beschermd stads en dorpsgezicht' en als 'Landgoed- en kasteelbiotoop' door de Provincie Zuid-Holland.

Tevens is op verzoek van de opdrachtgever een effectenanalyse uitgevoerd inzake de invloed van het voorliggende 'Ontwerp-Bestemmingsplan De Geesten' op de waardevolle historische aanleg van Endegeest. De bevindingen van de effectenanalyse zijn in verwoord in een rijk geïllustreerd rapport, dat is ingediend als bijlage bij het zienswijze van Stichting behoud Wilhelminapark en Geesten op het voorliggende ontwerp bestemmingsplan.

De bevindingen van het onderzoek, de bijbehorende zienswijze en de onderstaande nadere toelichting worden tevens onderschreven door 'Erfgoedvereniging Bond Heemschut' en het 'Cuypersgenootschap'.

Nadere toelichting

De belangrijkste bevinding is dat de toekomst van de waardevolle aanleg van landgoed Endegeest van het voorliggende Ontwerp-Bestemmingsplan De Geesten onvoldoende is geborgd. Als nadere toelichting de volgende punten:

- Verwonderlijk is dat gemeente in een vroeg stadium van planvorming een aanzet in het Ambitiedocument heeft gegeven voor een tuinhistorisch onderzoek, maar dat deze niet verder is uitgewerkt en dat de resultaten hiervan niet in de onderbouwing van het Ontwerp-Bestemmingsplan De Geesten zijn verwerkt;
- Het Ontwerp Bestemmingsplan lijkt zich vooral te richten op het faciliteren van de voorgenomen herontwikkeling van de aanwezige en nieuw te bouwen gebouwen op het landgoed. Daarbij is onvoldoende nagedacht over het effect van deze herontwikkeling op de waardevolle tuin- en parkaanleg van Endegeest. Een voorbeeld hiervan is de bestemming 'Verkeer', waarbij de bestaande paden en parkeerplaatsen, die ter ontsluiting van de gebouwen worden benut, strak omgrensd zijn. De bestaande wegen en paden zijn onvoldoende voor deze beoogde ontwikkeling. Een aanpassing van de tuin- en parkaanleg is daarmee te verwachten, maar deze wordt in het geheel niet benoemd of uitgewerkt;
- Stichting In Arcadië is bij een groot aantal restauratie-, herontwikkelings- en herbestemmingsprojecten in Nederland betrokken. In de omgeving van Leiden bijvoorbeeld bij de herontwikkeling van landgoed Beresteyn te Voorschoten, de herontwikkeling van het voormalig Groot Seminarie te Warmond en de restauratie van de parken van Berbice te Voorschoten en Calorama te Noordwijk. Bij al deze projecten speelt een goed planmatig beheer van de waardevolle historische tuin- en parkaanleg een belangrijke en doorslaggevende rol. Het is dan ook zeer verwonderlijk dat in het

STICHTING IN ARCADIË

voorliggende Ontwerp-Bestemmingsplan De Geesten, de toekomst van de waardevolle tuin- en parkaanleg van Endegeest niet wordt geborgd;

- Stichting In Arcadië, Heemschut en het Cuypersgenootschap vragen zich ook af hoe het mogelijk is dat er geen uitwerking wordt gegeven aan de Provinciale verordening en dan specifiek op de bescherming van Endegeest als 'Landgoed- en kasteelbiotoop';
- Opmerkelijk is ook dat de aanwijzingen en de adviezen van de Monumentencommissie niet nader zijn uitgewerkt en verwerkt in de onderbouwing van het Ontwerp-Bestemmingsplan De Geesten;
- Tenslotte schrijft in de '*Nota van beantwoording van de zienswijzen*' dat zij ten aanzien van de te verwachten aantasting van de waardevolle tuin- en parkaanleg van Endegeest 'een andere mening heeft'. Ik wil er raadscommissie erop wijzen dat de aard van deze mening niet wordt toegelicht en dat een onderbouwing geheel ontbreekt. Dit gesteld tegen over de argumentatie en bevindingen van ons onderzoeksrapport dat is uitgevoerd conform de landelijke '*Richtlijnen Tuinhistorisch onderzoek*' (RCE, 2012).

Conclusie

Ik kan mij op basis van het onderzoek en de bovenstaande 'nadere toelichting' dan ook niet voorstellen dat de Raadcommissie zal instemmen met het Ontwerp-Bestemmingsplan De Geesten, omdat er aantoonbaar sprake is van een ondeugdelijke grondslag.

Tevens wil ik in deze inspraakreactie de gemeente als eigenaar en beheerder van Endegeest oproepen tot het uitvoeren van een compleet tuinhistorisch onderzoek en het opstellen van een deugdelijk beheerplan voor de waardevolle tuin- en parkaanleg, waarin de effecten van de voorgenomen herontwikkeling van de gebouwen integraal wordt verwerkt.